

Sloupy víry – Věřím v Ducha svatého

Duch svatý = Bůh v nás

Abychom aspoň trochu pochopili tajemství Ducha svatého, musíme se vrátit k pravdě o Svaté Trojici: Bůh Otec, Syn Boží a Duch svatý. Takový se nám dal poznat Bůh – jako jeden ve třech osobách. O těchto Třech Božských osobách lze říci: Bůh nad námi, Bůh s námi, Bůh v nás. Duch svatý, je to Bůh v nás, ten, který působí v lidském nitru a ve společenství církve.

V Bibli se pravda o Duchu svatém odhaluje postupně. Starý zákon mluví o Duchu Božím (*ruah Jahwe*), který stvořil svět, naplňoval soudce a proroky, pomazal krále a bude v hojnosti rozlit až v době mesiášské. Všechna tato slova najdou své vysvětlení až v Novém zákoně, kde se už zřetelně mluví o působení Ducha svatého jako Osoby. Nejdříve v životě samotného Ježíše (početí, křest v Jordánu, hlásání evangelia a veřejné působení, zmrtvýchvstání). Ježíš mnohokrát předpovídá, že po svém odchodu pošle církvi Ducha svatého, kterého nazývá Utěšitelem. Jeho úkolem bude pokračování v Ježíšově poslání. Skutky apoštolů a Apoštolské listy ukazují, jak se naplňuje tento příslib v mnohotvárném působení Ducha svatého v církvi (láska, charismata, modlitba, evangelizace atd.)

Bible, když mluví o působení Ducha svatého, používá obrazy a symboly, například: oheň, voda, vítr, mazání olejem, oblak a tma, pečeť, ruka, prst, holubice. Každé z těchto znamení poukazuje na tajemnou přítomnost Božího Ducha a na jeho expanzi zaměřenou do hloubky.

V den Letnic se apoštolové spolu s Ježíšovu Matkou Marií modlí ve večeřadle a prosí o naplnění příslibu, který jim dal Pán. „Najednou se ozval z nebe hukot, jako když se přizene silný vítr, a naplnil celý dům, kde se zdržovali. A ukázaly se jim jazyky jako z ohně, rozdělily se a nad každým z nich se usadil jeden. Všichni byli naplněni Duchem svatým a začali mluvit cizími jazyky, jak jim Duch vnukal, aby promlouvali“.

Neměli bychom příliš věnovat naši pozornost ani tomuto větru, ani ohni. Jsou to pouze symboly působení Ducha. Mnohem důležitější je vnitřní proměna apoštolů. Je to skutečný zázrak. Až teď ustupuje jejich strach. Až teď jsou schopni se pevně postavit na vlastní nohy. Začínají konečně chápat, že Ježíš už je nepovede za ruku, ale bude v nich přítomný skrze svého Ducha a od této chvíle chce on skrze ně působit. Začíná tlouct srdce církve, v Kristovém těle začíná proudit krev. Dveře večeřadla se otevírají a svět může slyšet evangelium hlášané ve všech řečech. Skupina neschopných mužů se stává společenstvím lidí plných moci.

Můžeme vidět vítr? Nemůžeme. Ale když uvidíme napjaté lodní plachty, poznáváme, že vítr zrovna vane. Podobně to je s Duchem svatým, jehož přítomnost poznáváme podle znamení jeho působení. Kardinál Yves Congar vyprávěl o nevěřícím muži, který se zamiloval do mladé křesťanky. Když po ni chtěl, aby spolu s ním už před svatbou bydlela, odmítla. Proč? Protože byla křesťanka. A tento nevěřící student měl tehdy říci: teď jsem poznal a pochopil, že je něčím naplněná, že v ní někdo bydlí a její víra nejsou pouze prázdná slova. Ježíš přislíbil svým učedníkům, „proudy vod“, které potečou z nitra toho, kdo přijme Ducha svatého (Jan 7,38). Duch svatý rodí viditelné plody v životě jednotlivých lidí a celé církve. Svatý Pavel líčí některé z těchto plodů: láska, radost, pokoj, shovívavost, vlídnost, dobrota, věrnost, tichost, zdrženlivost (Gal 5,22). A jeden ze světců říkal: „Slovo přijalo tělo, abychom mohli přijmout Ducha svatého. Bůh se stal nositelem těla, aby člověk se mohl stát nositelem Ducha“.

Ježíš nazývá Ducha svatého Parakletem. Čeština nezná adekvátní překlad. Toto řecké slovo může znamenat utěšitel, ale může být také přeloženo jako obhájce, advokát, rádce, asistent. Je to někdo, kdo je povolán k tomu, aby stál vedle toho druhého, aby ho doprovázel. Ježíš je cesta, Duch svatý je průvodce, který pomáhá člověku touto cestou kráčet. Je učitelem, střeží pravdu a pomáhá ji odlišit od lži, posiluje v církvi paměť o Ježíšově díle, přesvědčuje svět o hříchu, čili připomíná mu o nutnosti spásy. Není to náhoda, že ve vyznání víry, skoro na jeden dech, říkáme: „věřím v Ducha svatého, svatou církev obecnou“. Duch svatý tvoří tuto církev, je zdrojem společenství, jeho společenské dimenze a především svatosti.

ThDr. Tomasz Jaklewicz